

הדף היומי בבלי: מסכת בבא בתרא דף נ"א
הדף היומי בהלכה: סימן ר"ד סעיף ח' עד סעיף י"א
המוסר היומי: אהבת חסד חלק ג' פרק ח' 'אם הוא רואה בחברו' עד 'והנה המתבונן'

לוח
לימוד
יומי

העצה ממרן הגראי"ל שטיינמן שליט"א איך מחדירים לבני הבית את יסודות האמונה מיציאת מצרים

וביותר נכונים הדברים לחג הפסח, שמצד אחד הלכותיו חמורות וענייניו מרובים מאוד, ומאידיך המצווה העיקרית של חג הפסח היא מצוות חינוך הילדים, "והגדת לבנך ביום ההוא לאמור". והתורה הקדושה מעידה שכל עצם העניין של הכאת מצרים מכה אחר מכה היתה "למען תספר באוזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרים ואת אותותי אשר שמתים בם, וידעתם כי אני ה'".

זה אם כן הזמן להשקיע בלימוד הלכות הפסח, ולשם כך מעמידה מערכת השיעורים של 'דרשו' את שיעוריו הנפלאים של הגאון רבי ישראל גנס שליט"א, רב שכונת מטסדורף בעיה"ק ירושלים, אשר נמסרו על ידו במסגרת לימוד הלכות הפסח על הסדר יחד עם רבבות לומדי 'הדף היומי בהלכה' במחזור הקודם.

לשיעורים הנפלאים אפשר להאזין דרך מערכת 'קול הלשון' בקו שמספרו 6171111 - 03 יש להקיש את מספר השלוחה לפי הסדר הבא, ולהמתין רגע בין מספר למספר 1,7,12,5,1,1,4,1

ובזכות לימוד ההלכה נזכה לגאולה השלמה במהרה, ונשיר לקודשא בריך הוא שיר חדש על גאולתנו ועל פדות נפשנו.

כששאלו את מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן שליט"א מהי העצה הנכונה להצליח להחדיר כראוי לבני הבית את ענין ליל הסדר והגאולה. ענה: אין לדבר זה עצה חיצונית, אלא אך ורק ע"י שהאב עצמו מתרומם ויש לו השגה בגדולת הניסים ומהות יציאת מצרים שעל ידה יצאנו לחרות עולם וקבלנו התורה ונבחרנו לעם סגולה, ולכן זו העצה היעוצה, להתבונן לפני החג בכל זה ולהתעלות בעצמו, ועי"ז יוכל להשפיע לבנו. (כ"ת).

ואיזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם כדי להגיע לחג הפסח כשהשגותיו נעלות ומרוממות יותר בענייני החג?

את התשובה לדברים אלו כבר העניקו לנו חז"ל כשאמרו שמשם תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בהלכות החג שלושים יום קודם לחג. כשאבי המשפחה מכיר את ההלכות, יודע את המעשה אשר יעשה בענייני הפסח השונים, מבין את מהותם של מנהגי הסדר, ואינו מפקפק בהלכות פשוטות מתוך מבוכה וחוסר ידע, המסר המועבר לילדיו הוא חד משמעי, ברור ומחודד. התועלת החינוכית של ידיעת הלכות החג עם התקדש ליל החג, אין לשער ואת לתאר את גדולתה.

על איזו תרופה צריך לברך?

כל מאכל שאדם אוכל לשם רפואה, חייב לברך עליו, כיון שנהנה בשעת אכילתו כדרך האוכלים. וכן תרופה שמעורב בה חומר מתוק, או שמצופה בחומר מתוק - צריך לברך לפני נטילתה. ואף כשהתרופה עצמה מרה ואינה ראויה לאכילה, והחומר המתוק טפל אליה, צריך לברך עליו, משום שאין הטפל פטור מברכה אלא כשמרכים על העיקר, ובנדוננו אינו מברך על העיקר. במה דברים אמורים? כשאוכל את התרופה כדרך אכילה, כגון תרופה נוזלית שלוגם ממנה, או גלולה שמוצץ אותה; אבל אם בולע את התרופה שלא כדרך אכילה, יתכן שאין לברך עליה. [ביאורים ומוספים דרשו, 31]

האם ילד שמכריחים אותו לאכול צריך לברך?

אדם שכופים אותו לאכול נגד רצונו - נחלקו הפוסקים אם מברך, אך אם מדובר באכילת מצוה, יתכן שצריך לברך לכל הדעות, כיון שבתוך תוכו חפץ כל יהודי לקיים את המצוות. ולהלכה, ראוי שיתרצה באכילתו, כדי שיוכל לברך לכל הדעות, אך אם לא התרצה, לא יברך, אלא אם כן מדובר בלחם שאוכל ממנו כדי שביעה. וילד שמכריחים אותו לאכול, ניתן לחנכו גם לברך על אכילה זו, כיון שבדרך כלל עושים זאת כאשר הילד רעב וזקוק לאוכל, ולאחר אכילתו הוא נהנה מכך שאכל. [שו"ע ח, משנ"ב מה, ושעה"צ לח; ביאורים ומוספים דרשו, 32-33]

אדם שיש לו 'אלרגיה' למאכל מסוים - האם מותר לו לברך עליו?

האוכל מאכל שאפילו מעט ממנו פוגע בבריאותו, כגון מי שיש לו 'אלרגיה' למאכל מסוים, ואף מעט מאד ממנו גורם לו לחולי או אף לסכנה - אסור לו לברך, כיון שעובר עברה באכילתו. אולם, האוכל מאכל שאין במעט ממנו פגיעה מיידית בבריאותו, חייב לברך ברכה ראשונה, שהרי נהנה באכילתו כדרך האוכלים, וחיוב ברכה ראשונה הוא אפילו על מעט שבמעט. ואם באכילת כמות המחייבת ברכה אחרונה אין חשש לפגיעה מיידית בבריאותו, עליו לברך גם ברכה אחרונה; וכל שכן במאכל שאין בו חשש כלל לפגיעה מיידית בבריאותו. [ביאורים ומוספים דרשו, 36]

אתמול למדנו

- ברוב המאכלים והמשקאות, קיימת תמיד הנאת החיך והגרונ, ולכן יש לברך עליהם גם כשאינו רעב או צמא, אולם, המים אין בהם טעם, ולכן אין לברך עליהם אלא כשמרווה בהם את צמאוננו.
- השותה מים רק לשם סיוע בבליעת מאכל או תרופה, להפגת מרירות של מאכל מר או תרופה מרה, למניעת כאב ראש, או לשם לחלוח הגרון בשעת הרצאה - לא יברך.
- משקה 'תה' ללא סוכר - יש אומרים שדינו כמים לענן הנ"ל, משום שאין הנאה בשתייתו; ויש אומרים שכל משקה שיש בו טעם כלשהו, ואינו מוגדר כמים, אין דינו כמים.

מחר נלמד

- מה מברכים על שקדים מסוכרים?
- מה מברכים על שקדים המצופים שוקולד?
- האם הזנה מלאכותית מחייבת בברכה?